

TEZ TIBBIY YORDAMGA MUHTOJ BO‘LGAN BEMORNING YONIDAGI SHIFOKORNING VAZIFASI VA MASULYATI

Rasulov Shomurod Mahmudovich

Toshkent Tibbiyot akademiyasi Termiz filiali Mikrobiologiya,
jamoat salomatligi va menejment kafedrasini mudiri

Xujanazarova Shaxrizoda Bobir qizi

shaxrizodaxujanazarova@gmail.com

Ulug‘ova Munisa Otabek qizi

Toshkent Tibbiyot akademiyasi Termiz filiali 1-son
Davolash fakulteti 2-bosqich talabalari

ANNOTATSIYA

Har bir shifokor Gippokrat qasamini icharkan unga berilgan masuliyatini his qilishi kerak. Shifokor tez tibbiy yordamga muhtoj bo‘lgan bemorlarni, nafaqat bemorlar o‘sha bemor o‘z dushmani bo‘lsada uning yordam qo‘lini cho‘zishi kerak.

Kalit so‘zlar: *Tez tibbiy yordam, Bemor, Birinchi yordam, shifokor masuliyati.*

Asosiy qism: Qabul bo‘limida bemorlarni qabul qilish va ro‘yxatdan o‘tkazish, tegishli tibbiy hujjatlarni rasmiylashtirish, kasallikning turi va og‘irligini aniqlash, bemorlarni keyinchalik qayta tiklash bo‘limiga yotqizish uchun tayyorlash, zarur hollarda shoshilinch tibbiy yordam ko‘rsatish, sanitariya bilan davolashni amalga oshiradi.

Klinikamiz shoshilinch tibbiy yordam ko‘rsatish uchun:

- dam olish kunlarisiz va tanaffuslarsiz ishlaydi;

- bemor ahvolining murakkabligidan qat'i nazar shoshilinch tibbiy, statsionar intensiv va reanimatsiya yordamini ko'rsatadi;

- oliy va yuqori malakali shifokorlar va o'rta tibbiy xodimlardan iborat;

- O'zR Sog'liqni saqlash vazirligining belgilangan standartlariga muvofiq 100% dori-darmon preparatlari to'plamiga ega;

- "Drager" (Germaniya) kompaniyasining eng yangi tibbiy uskunalar bilan jihozlangan: sun'iy shamollatish apparati va shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish uchun to'plam, 6 kanalli EKG bilan yarim avtomatik defibrilator, pulsioksimetr;

- bemorning ahvoliga qarab klinikaning statsionar bo'limiga yotqizadi.

“Shoshilinch tibbiy yordam” bo'limida qo'yidagi kasalliklar bo'yicha tibbiy xizmatlar ko'rsatiladi:

- surunkali yurak yetishmovchiliklari;

- o'tkir koronar sindrom;

- o'tkir miokard infarktidan keyin qayta tiklash;

- miya qon aylanishining o'tkir kasalliklari;

- o'tkir va surunkali bronxit;

- o'tkir va surunkali bronxit (XOBL);

- Qayd etib o'tilsinki, respublikada Sog'liqni saqlash tizimini isloh qilishning birinchi bosqichi umuman muvaffaqiyatli amalga oshirilmoqda. Kechiktirib bo'lmaydigan tez tibbiy yordam tizimi — Respublika shoshilinch tibbiy yordam markazi, viloyat markazlari va tuman markaziy shifoxonalarida ixtisoslashtirilgan bo'limlar tuzilgan bo'lib, ular aholiga tezkor bepul shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatilishini ta'minlamoqda.

- Kechiktirib bo'lmaydigan tez tibbiy yordam muassasalari zamonaviy tashxis va davolash uskunalari bilan jihozlanmoqda.

- Shifokorlarning malakasi hamda zamonaviy tibbiy texnika bilan jihozlashni hisobga olgan holda kechiktirib bo'lmaydigan tez tibbiy yordam tizimi shifokorlari hamda tibbiyot xodimlarining mehnatini tashkil etish va moddiy rag'batlantirish tizimi muttasil takomillashtirib borilmoqda.

Aholiga, eng avvalo qishloq joylardagi aholiga birlamchi tibbiy-sanitariya yordami tizimi isloh qilinmoqda. Respublikaning barcha tumanlarida zamonaviy tibbiy uskunalar va dori-darmonlar bilan ta'minlangan qishloq vrachlik punktlari tashkil etilmoqda.

Tez tibbiy yordam - inson hayoti hamda sog'lig'i uchun xavfli holatlar ro'y berganda kechasiyu kunduzi shifohonagacha ko'rsatiladigan tibbiy yordam turi va tizimi. Ilk bor Tez tibbiy yordamy. 1918-yil Toshkent shahrida punkt sifatida tashkil etilib, 1926-yil mustaqil Tez tibbiy yordamy. stansiyasiga, 1974-yil Tez tibbiy yordamy. klinik kasalxonasi bilan birlashtirilib, bo'limga aylantirildi. 1983-yil kasalxonadan ajratilib, mustaqil shahar tez va shoshilinch tibbiy yordam stansiyasi deb ataldi. O'zbekiston Respublikasi Farmoni bilan №PF-2107 10.11.1998y. Shoshilinch Tibbiy Yordam Hizmati ta'sis etilib 2001-yildan shoshilinch tibbiy yordam va tez tibbiy yordam tushunchalari ikki xil ma'noga ega. Tez tibbiy yordamy. ning vazifasi hodisa yuz bergan joyda, uyda, bemorni kasalxonaga olib keta turib shoshilinch, shu jumladan mutaxassis vrach tomonidan yordam ko'rsatish, lozim bo'lsa, bemorlarni kasalxonaga yetkazishni ta'minlashdan iborat. Bundan tashqari, Tez tibbiy yordamy. xizmati ko'zi yoriydigan ayollarni yoki uyida ko'zi yoriganlarni vrach talabiga ko'ra davolash muassasalariga olib boradi. Tez tibbiy yordamy. xodimlarini chaqirish uchun yagona telefon indeksi (03) (Toshkent shahri uchun 103) joriy etilgan. Tez tibbiy yordamy. stansiyalari xodimlari mehnatga qobiliyatsizlik varaqalari, sudtibbiy eksperti xulosalari, shuningdek, bemorlarga yo ularning qarindoshlariga yozma ma'lumotnoma berish huquqiga ega emas. Qishloq joylarida kunning istagan paytida Tez tibbiy yordamy. ko'rsatish vrachlar va o'rta tibbiyot xodimlari zimmasiga yuklangan. Olib borish qiyin bo'lgan joylarga sanitariya aviatsiyasi vositalari bilan shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatiladi. Tez tibbiy yordamy. mashinalari radiolashtirilgan bo'lib, ikki tomonlama telefon aloqasi bilan ta'minlangan, nafas va narkoz berish apparatlari, kislorod ingalyatorlar, elektrokardiograf va boshqa zaruriy asboblardan jihozlangan. Yirik shaharlar, jumladan Toshkentda ham ixtisoslashtirilgan maxsus reanimatsion, kardiologik, nevrologik, toksikologik,

pediatriya, intensiv terapiya brigadalari va boshqa tashkil etilgan. Bu uyda va yoʻlda keta turib ixtisoslashtirilgan tibbiy yordam koʻrsatishga imkon beradi.

Rivojlangan mamlakatlarda tez tibbiy yordam brigadasi tashrif buyurganda 80 foizdan ortiq holatda bemorlarga shoshilinch ravishda davo choralarini koʻrish uchun shifoxonalarga yetkaziladi. Oʻzbekistonda esa bu koʻrsatkich 15–25 foizni tashkil etadi. Shoshilinch tibbiy yordam siyosiy jihatdan muhim jihatdir koʻpincha birinchi aloqa nuqtasi boʻlgani uchun sogʻliqni saqlash xizmatlarini koʻrsatish shoshilinch yordam va kechikishlarni talab qiladigan koʻplab bemorlar uchun sogʻliqni saqlash tizimi davolanishga kirishda "hayot yoki oʻlim" masalasi tushuniladi.

Shoshilinch tibbiy yordam xizmatlariga bosim kuchayishi sabab boʻldi turli strategiyalarni qabul qilish, jumladan, koʻproq konsolidatsiya qilish shoshilinch tibbiy yordam va bemorlarni sogʻligʻining boshqa qismlariga yoʻnaltirish tizimi. Mamlakatlar oʻrtasida oʻrganish uchun katta imkoniyatlar mavjud boʻlsa-da, shoshilinch tibbiy yordam xizmatlarini xalqaro taqqoslash boʻyicha tadqiqotlar kam boʻlib qolmoqda va dalillarga asoslangan universal guruh mavjud emas ishlash koʻrsatkichlari.

Xulosa: Aholi salomatligi tendentsiyalarining oʻzgarishi, ayniqsa koʻp kasalliklarning kuchayishi, favqulodda vaziyatga bosim oʻtkazdilar parvarish xizmatlari, ayniqsa shifoxonadagi EDlarda tez-tez tez yordam xizmatlari tizimdagi eng qulay nuqtalar. Koʻpgina islohot strategiyalari a ikkala tezyordamning koʻproq konsolidatsiyasi xizmatlar va shifoxona parvarishi, shu jumladan shoshilinch yordam. Buning foydasi bor samaradorlikni oshirish va xarajatlarni kamaytirish lekin bemorlarning oʻtkazish qobiliyatini ham oshiradi favqulodda vaziyatlar koʻnikmalarini saqlab qolish uchun parvarishlash xodimlari.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR ROʻYXATI

1. <https://ezguniyat.uz/bizning-bolimlar/tez-tibbiy-yordam>
2. <https://lex.uz/acts/-170143>